

Н. А. КАЗАК
(Севастополь, Крим)

ДІАСЕМІЯ ЯК РІЗНОВИД БАГАТОЗНАЧНОСТІ В ЛІНГВІСТИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Проаналізовано явище діасемії як розходження лексикографічної неоднорідності та лексичної багатозначності того самого терміна на матеріалі лінгвістичної термінології української, російської та англійської мов. Зокрема, прокоментовано діасемію термінів *граматика, лексема, речення, звук, полісемія, термін*.

Ключові слова: діасемія, багатозначність, лінгвістичний термін, лексична неоднорідність.

Полісемія – це неоднорідне явище, яке виявляє себе в різних типах та різновидах. У працях таких дослідників, як А. Дармстетер [7], Ю. Д. Апресян [1, с. 183], Б. М. Головін, Р. Ю. Кобрин [4, с. 48–51], В. В. Захарчин [5, с. 61–62], Л. В. Рогач [6], Є. В. Бекишева [2, с. 57–58], О. О. Селіванова (ЛЕ, с. 563) було виділено та проаналізовано основні типологічні різновиди багатозначності та особливості їх функціонування. Відомо, що за змістовим наповненням термінологія інтернаціональна, національна вона за мовною формою вираження. Саме тому явище діасемії як “різновид семантичних розходжень у зіставлюваних мовах” (ЛЕ, с. 139) стало об’єктом нашого дослідження в царині лінгвістичної термінології, яка потребує комплексного та всебічного вивчення, зокрема, з акцентуванням уваги на її лексикографічній фіксації та міжмовних семантичних розходженнях.

Мета пошукової розвідки – дослідити діасемію як типологічний різновид лексично багатозначних лінгвістичних термінів, порівнюючи їх українсько-, російсько- та англійські дефініції в лексикографічних працях.

Порівнюючи дефініції терміна *граматика* в українській, російській та англійській мовах, ми помітили, що в українській мові його зафіксовано як багатозначний у багатьох фахових словниках, напр.: у КТСЛТ – “розділ мовознавства, що вивчає закономірності будови, змін та утворення форм слів певної мови (морфологія), а також словосполучень і речень (синтаксис)”; “система правил словозміни та зв’язку слів у словосполученнях і реченнях у мові взагалі та в певній мові зокрема”, “морфологія і синтаксис” (КТСЛТ, с. 40); у МФЕ – “галузь мовознавства, що вивчає закономірності формотворення й словозміни, типи словосполучень і речень у певній мові або споріднених мовах”; “граматична будова мови, система об’єктивних мовних правил словозміни, зв’язку слів у словосполученні та реченні”; “сукупність прийнятих для певної мови зміни слів і побудови словосполучень і речень” (МФЕ, с. 85); в УМЕМ – “будова мови, тобто система морфологічних одиниць, категорій і форм, синтаксичних одиниць і категорій, морфем, словотвірних одиниць і способів словотворення”; “розділ мовознавства, що вивчає граматичну будову мови” (УМЕМ, с. 66).

© Н. А. КАЗАК, 2015

У російській мові цей термін також зафіксовано як багатозначний у кількох фахових словниках, напр.: у СЛТ – “розділ мовознавства, що вивчає форми словозміни, формули словосполучення і типи пропозицій на відміну від конкретного матеріального (лексичного, речового) значення слів, словосполучень і пропозицій”, “будова слова і пропозиції, характерні для певної мови”, “сукупність правил зміни і поєднання слів, сформульованих для певної мови” (СЛТ, с. 112–113); в ЭСЛТП – “формальна будова мови як система морфологічних категорій і форм, як чітко організована сукупність синтаксичних категорій та конструкцій”, “розділ науки про мову, що вивчає слово як морфологічну одиницю та речення як синтаксичну одиницю, їх системні зв’язки та взаємовідношення”, “у вужчому значенні позначає різноманітні ділянки граматичного ладу” (ЭСЛТП, с. 708); у ЛЭС – “будова мови, тобто система морфологічних категорій і форм, синтаксичних категорій і конструкцій, способів словотвору”, “розділ мовознавства, що вивчає таку будову мови, її неоднорідну організацію, її категорії та їх відношення”, “функція окремих граматичних категорій чи лексико-граматичних множин” (ЛЭС, с. 111).

Зазначимо, що в англійській мові спеціальне слово *grammar* на відміну від української має набагато ширше семантичне наповнення. Пор., напр.: у DLL – “знання та вивчення морфологічних і синтаксичних закономірностей природної мови”, “система структурних правил усіх процесів мовного продукування та розуміння”, “теорія мови, в трансформаційній граматиці – модель, що становить мовну компетентність”, “систематичний опис формальних закономірностей природної мови у вигляді довідника чи підручника” (DLL, с. 482); у DLTAL – “опис структури мови й те, як лінгвістичні одиниці, такі як слова і фрази, об’єднуються для продукування речень у мові”, “у генеративній граматиці – граматики, що описує знання мови мовця” (DLTAL, с. 230–231); в АРСЛС – “наука, що аналізує особливості думки, яку за допомогою граматичних форм необхідно передати як вираз, та повинна заповнити класифікаційну схему, що містить у собі всі граматичні категорії, наявні в мові”; “наукова праця чи підручник із граматики”, “індивідуальна особливість використання граматичних форм”; “явища, що визначають предмет граматики”; “література як шкільний предмет”; “коротка форма для сполучення “граматична школа”; “основні принципи та правила мистецтва чи науки”; “книга основних правил мистецтва чи науки” (АРСЛС).

Порівнюючи термін *граматика*, засвідчений у російськомовних словниках, із його фіксацією в англомовних словниках та “Англо-російському словнику з лінгвістики та семіотики” (2001) (АРСЛС) [3, с. 115–116], помічаємо, що англійський термін *grammar* має від двох до семи лексикографічно засвідчених значень.

У зіставленні українського, англійського та російського еквівалентів є суттєві семантичні розходження: в англійській мові досліджуваний термін позначає не лише ‘науку як розділ мовознавства’, але й називає ‘наукову працю’ чи ‘підручник з граматики’, ‘граматичну школу’, ‘індивідуальну особливість використання граматичних форм’, ‘основні принципи терміна в англійській мові’ та ‘правила мистецтва’; так само в українському та

російському мовознавстві термін *граматика* називає не лише ‘розділ мовознавства’, але й ‘систему правил словозміни та зв’язку слів’, ‘сукупність прийнятих для певної мови зміни слів’, що є відмінним від семантичного наповнення терміна *граматика* в англійській мові.

Помітними є семантичні розходження також у зіставленні українських, російських та англійських дефініцій терміна *лексема*.

У словниках української мови цей термін зафіксовано переважно як однозначний, пор., напр.: у МФЕ – “одиниця лексичного рівня мови, слово в усій сукупності його лексичних значень та взаємопов’язаних форм” (МФЕ, с. 212); у ЛЕ – “абстрагована одиниця лексичного рівня системи мови в сукупності всіх лексико-семантичних варіантів, яка характеризується формально-граматичною й семантичною єдністю” (ЛЕ, с. 322); в УМЕ – “слово як сукупність усіх його форм і значень, як структурний елемент мови – на відміну від слова в його конкретних реалізаціях (словоформах, слововживаннях, ‘словозначеннях’ – окремих значеннях полісемічного слова)” (УМЕ, с. 322).

У російській мові дефініції терміна *лексема* лексично неоднорідні, пор., напр.: у ССЛТ – “словникова одиниця, що розглядається у всій сукупності своїх співвідносних і взаємозалежних один з одним форм і значень; слово як структурний елемент мови” (ССЛТ, с. 117); у СЛТ – “слово як структурний елемент мови, слово-тип (на відміну від слова-члена, тобто словесної одиниці, що виділяється у процесі мовлення)”; “будь-яка одиниця семантичного рівня, семантичний зміст якої не можна вивести ні з її синтаксичної побудови, ні з семантики її складників” (СЛТ, с. 214).

В англійській мові термін *lexeme* має подібні, але не тотожні значення, пор., напр.: у DLP – “термін, який деякі лінгвісти використовують для позначення мінімальної одиниці в семантичній системі мови” (DLP, с. 276); у DLTAL – “найменша одиниця в системі мови, яку можна виділити з-поміж інших подібних одиниць” (DLTAL, с. 303); в ELL – “в морфології – лексема як мовний знак, як будь-яка іменникова, дієслівна, прикметникова основа слова” (ELL (5), с. 57).

Основні семантичні розходження спостерігаємо в зіставленні українського, російського та англійського еквівалентів цього лінгвістичного терміна, зокрема: рос. *лексема* – ‘слово-тип’, ‘будь-яка одиниця семантичного рівня’; англ. *lexeme* – ‘мінімальна / найменша одиниця в [семантичній] системі мови’, ‘мовний знак’, ‘основа слова’.

Ще одним прикладом досліджуваного явища може бути лінгвістичний термін *речення*.

Пор. його визначення як однозначного в українськомовних лексикографічних джерелах: у ЛЕ – “одиниця синтаксичного рівня мовної системи, яка є інваріантом конкретних мовленнєвих висловлень і характеризується комунікативною, змістовою й інтонаційною завершеністю” (ЛЕ, с. 621); у МФЕ – “мінімальна граматично й інтонаційно оформлена цілісна одиниця мови, яка є головним засобом формування, вираження й повідомлення думки, волевиявлення та емоцій людини” (МФЕ, с. 354); в УМЕ – “основна синтаксична одиниця, що позначає ситуацію (або взаємопов’язані ситуації), вказує на відношення повідомлюваного до дійсності, харак-

теризується неперервністю синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень, а також є відносно завершеною одиницею спілкування та вираження думки” (УМЕ, с. 548).

У російськомовних словниках еквівалент цього терміна *предложение* здебільшого зафіксовано як багатозначний, напр.: у СЛТ – “граматично та інтонаційно оформлена за законами певної мови цілісна одиниця мовлення, що є головним засобом формування, вираження та повідомлення думки про певну дійсність та ставлення до неї мовця”; “двокомпонентний синтаксичний комплекс, в якому цілком виразно виявляються два члени (підмет та присудок) або, в складніших випадках, група підмета та група присудка”; “частина складного речення” (СЛТ, с. 347); у ССЛТ – “мінімальна одиниця людського мовлення, що є граматично організованим поєднанням слів, яке має відому змістову та інтонаційну завершеність”; “частина складного речення” (ССЛТ, с. 357); у БЭС – “одна з основних граматичних категорій синтаксису, протиставлена в його системі слову (й словоформі) та словосполученню за формами, значенням та функціями (призначенням)” (БЭС, с. 395).

В англійській мові цей термін (*sentence*) зафіксовано як однозначний у кількох фахових словниках, напр.: у DLP – “найбільша структурна одиниця мовної граматики” (DLP, с. 432); у DLL – “одиниця мовлення, побудована відповідно до мовних правил, відносно повна і незалежна щодо змісту, граматичної структури та інтонації” (DLL, с. 1059); у DLTAL – “найбільша одиниця граматичної організації, в складі якої функціонують різні частини мови (наприклад, іменники, дієслова, прислівники) та граматичні класи (наприклад, слова, фрази, речення)” (DLTAL, с. 480).

Отже, укр. *речення* – рос. *предложение* – англ. *sentence* в досліджуваних мовах позначає ‘одиницю мови чи мовлення’, проте інші значення не є еквівалентними. До семантичних розходжень у зіставленні українського, російського та англійського еквівалентів цього лінгвістичного терміна можна віднести такі: укр. *речення* позначає ‘одиницю синтаксичного рівня / синтаксичну одиницю’, ‘цілісну одиницю мови’; рос. *предложение* – ‘двокомпонентний синтаксичний комплекс’, ‘частину складного речення’, ‘категорію синтаксису’; англ. *sentence* – ‘одиницю мовної граматики / граматичної організації’.

Різну інтерпретацію в лінгвістичних словниках має також укр. *звук* – рос. *звук* – англ. *sound*, пор.:

- в українській мові: у ЛЕ – “найменший елемент звукового мовлення, що вимовляється за одну артикуляцію й належить до сегментних засобів членування мовленнєвого потоку”; “в артикуляційному аспекті *звук* розглядається як скоординований рух органів мовленнєвого апарату”; “вакустичному аспекті *звук* вивчається як коливання”; “*звуки* є репрезентантами етичного рівня мовлення і відповідають інваріантам звукового мовлення” (ЛЕ, с. 178); у МФЕ – “найдрібніша неподільна одиниця, яку утворюють органи мовлення за одну артикуляцію” (МФЕ, с. 144); в УМЕ – “найдрібніша акустико-артикуляційна одиниця мовлення, конкретний варіант фонемі як звукового інваріанта в системі мови” (УМЕ, с. 201);

- у російській мові: у БЭС – “мінімальна одиниця мовленнєвого ланцюга, що є результатом складної артикуляційної діяльності людини, та

характеризується певними акустичними й перцептивними (пов'язаними зі сприйняттям мовлення) засобами” (БЭС, с. 165); у СЛТ – “членороздільний елемент вимовного мовлення, що утворюється за допомогою мовленнєвих органів”; “абстракція першого ступеня безвідносно до всіх можливих у мові позиційних варіантів і всіх індивідуальних особливостей різноманітних актів відтворення того самого звуку” (СЛТ, с. 156–157); у ССЛТ – “елемент мовлення, що вимовляється мовленнєвими органами” (ССЛТ, с. 80);

- в англійській мові: у DLL – “вібруючі хвилі, що викликають збурення тиску й щільності повітря, із частотою в діапазоні від 20 до 20000 коливань в секунду, які можуть бути виявлені органами слуху”; “загальний термін для найменших акустичних або артикуляційних елементів розмовної мови, що взагалі можуть бути сприйняті” (DLL, с. 1094, 1095).

Лексикографічна репрезентація цього терміна в українській, англійській та російській мовах засвідчує семантичні розходження у визначенні змісту цього терміна переважно в російській та українській мовах: укр. *звук* – ‘засіб членування мовленнєвого потоку’, ‘рух органів мовленнєвого апарату’, ‘репрезентант етичного рівня мовлення’, ‘інваріант звукового мовлення’, ‘[акустико-]артикуляційна одиниця’, ‘варіант фонемі’; рос. *звук* – ‘одиниця мовленнєвого ланцюга’, ‘результат артикуляційної діяльності’, ‘абстракція’.

Проаналізуємо вияв діасемії у зіставленні українських, російських та англійських дефініцій терміна *полісемія* – *полисемия* – *polysemy*. Пор., напр.:

- в українських лексикографічних працях: у ССЛЖ – “наявність у того самого слова кількох зв’язаних між собою значень, що зазвичай виникають у результаті розвитку первинного значення цього слова” (ССЛЖ, с. 129); у МФЕ – “наявність у слові (фраземі, граматичній формі, синтаксичній конструкції) кількох пов’язаних між собою значень, які розвинулися з початкового значення” (МФЕ, с. 321); у ЛЕ – “вияв мовної парадигматики й асиметричного дуалізму мовного знака, наявність в однієї лексеми або одиниці будь-якого мовного рівня кількох значень (для лексеми – лексико-семантичних варіантів), які певним чином пов’язані одне з одним; <...> семасіо-ономасіологічна категорія, яка розв’язує суперечність між безмежністю світу, його пізнання, з одного боку, й обмеженими можливостями мови, сприйняття та пам’яті, з другого” (ЛЕ, с. 563);

- у російськомовних джерелах: у СЛТ – “наявність у того самого слова (чи в одиниці, що характеризується всіма формальними ознаками слова) кількох зв’язаних між собою значень, які зазвичай виникають у результаті видозміни й розвитку первинного значення цього слова” (СЛТ, с. 335); у БЭС – “наявність в одиниці мови більше одного значення – двох або кількох” (БЭС, с. 382); в ОСЛТ – “наявність у слова в той самий момент життя мови не менш двох значень” (ОСЛТ, с. 76);

- в англійських працях: у DLL – “полісемічний вираз має два чи більше значень із деякими загальними рисами, які зазвичай виводяться з одного основного значення” (DLL, с. 918); у DLP – “полісемічні слова – це ті лексичні одиниці, що мають різні значення” (DLP, с. 373); у DLTAL –

“полісемічне (слово) має два чи більше тісно пов’язаних значень” (DLTAL, с. 406); в ELL – “полісемія є результатом історії та одним із феноменів, що представляють накопичення інтелектуальної праці мови” (ELL (2), с. 128); “полісемія корениться в різних семантико-прагматичних процесах чи відношеннях, через які значення слів розвиваються або зсуваються так, що одна лексична одиниця (багатозначна) набуває кількох різних” (ELL (8), с. 744).

До семантичних розходжень у лексикографічній фіксації цього терміна в українській, російській та англійській мовах можна віднести такі: в українській та російській мовах термін *полісемія* / *полисемия* називає ‘наявність у слові кількох пов’язаних між собою значень’, а в англійській *polysemy* – це ще й ‘результат історії’, ‘накопичення інтелектуальної праці мови’, ‘семантико-прагматичні процеси чи відношення’.

Порівнюючи лексикографічні дефініції лінгвістичних термінів трьох мов у синхронії, ми помітили, що термін *термін* / *термин* / *term* також виявляє діасемію. Пор., напр.:

- в українських лінгвістичних словниках: у ЛЕ – “це слово чи сполука, що позначає поняття спеціальної сфери спілкування в науці, виробництві, техніці, мистецтві, у конкретній галузі знань чи людської діяльності, тобто є “одиницею мови спеціального призначення” (ЛЕ, с. 736); у МФЕ – “слово чи словосполучення, яке точно позначає спеціальне поняття і його співвідношення з іншими поняттями певної галузі” (МФЕ, с. 409); в УМЕ – “слово або словосполучення, що позначає поняття певної галузі науки, техніки тощо” (УМЕ, с. 682);

- в російськомовних словниках: у БЭС – “слово чи словосполучення, що позначає поняття спеціальної галузі знання або діяльності” (БЭС, с. 308); у СЛТ – “слово чи словосполучення спеціальної (наукової, технічної тощо) мови, що створюється (приймається, запозичується тощо) для точного вираження спеціальних понять і позначення спеціальних предметів” (СЛТ, с. 474); у ССЛТ – “слово чи словосполучення, що точно позначає те чи інше поняття та використовується в науці, техніці, мистецтві” (ССЛТ, с. 357);

- в англійських словниках: у DLL – “у формальній логіці – парасольковий загальний термін для власних імен, що позначають конкретних людей, тварин тощо, та предикатів, що приписують певні властивості конкретним особам з власними іменами” (DLL, с. 1186); в ELL – “вербальне визначення загального поняття в спеціальній предметній галузі (ISO 1087-1)” (ELL, с. 581).

Ми віднайшли такі семантичні розходження у зіставленні українсько-го, російського та англійського еквівалентів цього лінгвістичного терміна: в українській та російській мові термін *термін* / *термин* позначає ‘слово чи словосполучення спеціальної мови’, а в англійській *term*, окрім цього значення, ще називає ‘парасольковий загальний термін для власних імен та предикатів’.

Отже, аналіз термінів *граматика*, *лексема*, *речення*, *звук*, *полісемія*, *термін*, що функціонують у різних галузях мовознавства, засвідчив, що діасемія доволі характерне явище для лінгвістичної термінології, притаманне

і лексично однозначним, і лексично багатозначним термінам. Помітним видався той факт, що окремі англомовні дефініції досліджуваних термінів виразно різняться від усталених і більш-менш відомих визначень з українських та російських лексикографічних праць, що, на нашу думку, певною мірою зумовлено інтенсивним розвитком лінгвістичної науки в англомовних країнах.

Діасемія як вияв розходження лексикографічної неоднорідності та лексичної багатозначності лінгвістичного терміна в різних мовах розкриває особливості мовомислення мовознавців різних етнокультур, декларуючи тим самим рівень розвитку лінгвістичної дисципліни в тій чи іншій країні. Про це явище, на нашу думку, особливо важливо пам'ятати під час перекладу наукових текстів, адже різне визначення терміна в суміжних чи віддалених мовах може викликати непорозуміння між фахівцями. Діасемія є характерною не лише для лінгвістичної термінології, але й термінології інших галузей знань, що стане об'єктом зацікавлення наших подальших досліджень.

1. *Апресян Ю. Д.* Лексическая семантика: синонимические средства языка / Ю. Д. Апресян. – М. : Наука, 1974. – 367 с.
2. *Бекишева Е. В.* Категориальные основы номинации болезней и проблем, связанных со здоровьем / Е. В. Бекишева. – Самара : ООО “ИГЖ” Содружество”; ГОУ ВПО “СамГМУ”, 2007. – 250 с.
3. *Бережанская И. Ю.* Консубстанциональные термины в лингвистической терминологии английского и русского языков : дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.20 / Ирина Юрьевна Бережанская. – М., 2005. – 303 с.
4. *Головин Б. Н.* Лингвистические основы учения о терминах / Б. Н. Головин, Р. Ю. Кобрин. – М. : Высшая школа, 1987. – 104 с.
5. *Захарчин В. В.* Українська мовознавча термінологія кінця XIX – початку XX століття : дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.01 / Віра Володимирівна Захарчин. – К., 1995. – 185 с.
6. *Рогач Л. В.* Семантична основа лінгвістичних термінів в українській та англійській мовах : дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.15 / Леся Валер'янівна Рогач. – Ужгород, 2000. – 191 с.
7. *Darmsteter A.* La Vie des mots étudiée dans leurs significations / A. Darmsteter. – Paris : Champ Libre, 1979 [1887]. – 212 p.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- АРСЛС – Англо-русский словарь по лингвистике и семиотике / А. Н. Баранов, Д. О. Добровольский, М. Н. Михайлов, П. Б. Паршин. – М. : Азбуковник, 2001. – 625 с.
- БЭС – Языкознание. Большой энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М. : Большая российская энциклопедия, 1998. – 685 с.
- КТСЛТ – *Єрмоленко С. Я.* Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, О. Г. Тодор. – К. : “Либідь”, 2001. – 223 с.
- ЛЕ – *Селіванова О. О.* Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2010. – 844 с.
- ЛЭС – Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.
- МФЕ – *Скопненко О. І.* Мала філологічна енциклопедія / О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – К. : Довіра, 2007. – 478 с.

- ОСЛТ – Куликова И. С. Обучающий словарь лингвистических терминов / И. С. Куликова, Д. В. Салмина. – СПб. ; М. : САГА, 2009. – 144 с.
- СЛТ – Словарь лингвистических терминов / [авт.-сост. О. С. Ахманова] / О. С. Ахманова. – [2-е изд., стер.]. – М. : УРСС, 2004. – 576 с.
- ССЛЖ – Словник мовознавчих термінів Івана Франка / [авт.-укл. Є. С. Регушевський]. – Сімферополь : Доля, 2002. – 118 с.
- ССЛТ – Розенталь Д. Э. Словарь-справочник лингвистических терминов : пос. для учителя / Д. Э. Розенталь, М. А. Теленкова. – [3-е изд., испр. и доп.]. – М. : Просвещение, 1985. – 399 с.
- УМЕ – Українська мова. Енциклопедія / [ред. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко]. – К. : Вид-во “Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана”, 2000. – 752 с.
- УМЕМ – Українська мова. Енциклопедія / [ред. І. В. Муромцева]. – К. : Майстер-клас, 2011. – 399 с.
- ЭСЛТП – Энциклопедический словарь-справочник лингвистических терминов и понятий. Русский язык : [в 2 т.] / А. Н. Тихонов, Р. И. Хашимов, Г. С. Журавлева и др. – М. : Флинта ; Наука, 2008. – Т. 1. – 840 с.
- DLL – *Bussmann H.* Routledge Dictionary of Language and Linguistics / H. Bussmann. – London : Routledge, 2006. – 1304 p.
- DLP – *Crystal D.* A Dictionary of Linguistics and Phonetics / D. Crystal. – [6th ed.] – Oxford : Blackwell, 2003. – 556 p.
- DLTAL – *Richards J.* Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics / J. Richards, R. Schmid. – London : Pearson Education Limited, 2002. – 606 p.
- ELL – *Brown K.* Encyclopedia of Language and Linguistics / K. Brown. – [Second Ed.]. – Oxford : Elsevier, 2005. – Vol. 14. – 9000 p.

N. A. Kazak

DIASEMY AS A KIND OF AMBIGUITY IN LINGUISTIC TERMINOLOGY

The phenomenon of diasemy as divergence of lexicographical heterogeneity and lexical ambiguity of the term on the material the Ukrainian, Russian and English linguistic terminology is analyzed. The diasemy of the terms *grammar*, *lexeme*, *sentence*, *sound*, *polysemy*, *term* is commented.

K e y w o r d s: diasemy, ambiguity, linguistic term, lexical heterogeneity.